

VEU CATALANA

LLIBERTAT · JUSTICIA SOCIAL · FEDERACIÓ EUROPEA

Any II

Mèxic, D. F., 15 de maig del 1959

Núm. 11

El sentit de totalitat

ARA és quan els catalanistes hem de tenir més afinat i més viu el sentit de totalitat, perquè és, en aquests moments crucials en què vivim, quan més ens cal la solidaritat col·lectiva.

Tant per enfocar d'una manera reeixida l'estructura interna de la nostra nacionalitat, amb mires a una nova funció estatal, com per afavorir, de bell nou, la unió indispensable de la societat catalana, ara com ara escindida per discrepàncies ideològiques fonamentals, per odís nodrits per l'afany de revenja, ens és essencial un alt sentit de totalitat.

D'una banda, ens és urgent — tal com remarcava suara Pere Bernat, de Barcelona estant — de crear «un clima de pau civil que pugui servir, un dia o altre, i com més aviat millor, de definitiva liquidació de la guerra civil, perpetuada, per la voluntat i per la malícia dels vencedors, a través dels anys». Ens hi obliga — diu ell — «un deure de ciutadania i de patriotisme», a fi de «liquidar — recalca — la guerra civil i l'esperit de revenja». Caldria repetir ací aquells mots de Lincoln en l'al·locució de Gettysburg del 19 de novembre del 1863: «És més bé a nosaltres a qui correspon de consagrar-se a la magna tasca que encara queda per accomplir», si volem, en veritat, fer que reneixi Catalunya «a la llibertat i que el govern del poble, pel poble i per al poble, no desaparegui de la faç de la terra».

Altament, la recuperació de Catalunya pot posar-nos davant d'un seguit de problemes que requeriran unanimitat de criteri, compenetració i concòrdia, per tal com els sacrificis de tot ordre que imposarà la reconstrucció del nostre patrimoni físic i moral, cultural i polític, econòmic i social només es poden demanar a un grup nacional que senti, amplemment i amb tota intensitat, la seva unió, perquè no es pot accomplir sense el concurs de tots els homes de valer de les nostres terres, pensin com pensin.

L'esperit de partit, de grup i de capella i l'orgull del gec, amb l'esperit de bandositat — l'exclusivisme — que generen, s'aposen a la primacia del sentit de totalitat, essencial que és en una democràcia liberal. Tal com subratlla el pensador argentí José Ingenieros, «el patriotisme nacional sorgeix naturalment de l'afinitat entre els membres de la nació. No l'imposa l'imperi de la mateixa autoritat, perquè hi ha Estats que no són nacionalitats i nacions que no són Estats». «És — afegeix — conjunció d'ensomnis comuns per a emprendre grans coses i decisió ferma de realitzar-les. És convergència en l'aspiració de la justícia, en el deure del treball, en la intensitat de l'esperança, en el pudor de la humiliació, en el desig de la glòria.»

I, en canvi, tenim sovint tendència a restar més que a sumar, a dividir més que a unir, a separar més que a integrar. Ens sol abellir més la «rebetada» que l'aplaudiment.

Per efecte de l'esperit partidista «de les

ENTRE els molts aspectes que tracta Fidel Miró en el seu llibre *¿Y España cuándo?*, aparegut recentment, n'hi ha un que crida l'atenció del lector per l'interès que demostra l'autor a repetir el seu pensament en llocs diferents del llibre, tant quan tracta aspectes que es refereixen exclusivament a les relacions entre el món sindical com quan es refereixen als catalans, i és, entre el maremagnum i el desori de la situació general de l'emigració, el que pot convertir-se en l'arma més eficaç i de resultats més positius per a prosseguir la lluita i que el mateix pot aplicar-se a l'emigració catalana com a la no catalana. Miró sosté que cal imperiosament mantenir una publicació periòdica, una revista, que serveixi d'aglutinant de les diverses tendències en què està dividida l'emigració, ja que és ben difícil una entesa i una coincidència de propòsits en la lluita contra el règim actual. Després del gran nombre de provatures, malaurades i sense cap eficàcia, que han estat fetes en aquests darrers anys, sembla no quedar altra alternativa que esperar que el temps resolgui els nostres problemes, però com que el mantenir-nos en la inactivitat seria tant com negar-nos a nosaltres mateixos i negar els ideals que tenim l'obligació de defensar sense defalliments tota la vida, cal cercar el recer on l'espera sigui suportable. I aquest recer Miró el veu en el sosteniment d'una publicació periòdica on es puguin discutir d'una manera àmplia els problemes d'avui i de demà. «Cal crear primer un corrent d'opinió — diu — perquè sigui factible demà un gran moviment democràtic unit. Aquesta revista podria ser d'extraordinàries conseqüències per al futur.» Encara que aquest pensament és expressat amb la preocupació immediata d'unir les dues centrals sindicals en un propòsit comú de lluita, l'expressa en els mateixos termes quan tracta de la necessitat de la publicació d'una revista catalana «en la qual podríem col·laborar tots els catalans de signe liberal». «No podem comprendre'ns — afegeix — i menys col·laborar fraternalment si no ens coneixem.» No deixa de ser ben significativa aquesta afirmació d'un destacat dirigent sindicalista català que es sent empès a escriure en català i en una revista catalana quan tants del seu propi camp es creuen més universalistes com menys apreci tenen a la llengua materna per a expressar-se en públic o en la premsa. En aquest aspecte els catalans nacionals tenim el camí més desbrossat perquè si bé estem separats per tàctiques de lluita diferents, ens agermana, en el fons, un denominador comú que és la defensa dels drets de Catalunya. Encara que no manquen en el nostre camp les publicacions polítiques que conserven el prestigi guanyat a força d'anys de brega i d'honradesa de conducta, i que es fan admirar per un sentit de continuïtat tan necessari perquè l'obra començada tingui eficàcia, en la majoria dels casos, i potser per la mateixa agudesia que han pres els problemes plantejats a l'emigració, ens manca, en termes generals, la dosi necessària de magnanimitat perquè poguem esbandir de nosaltres mateixos — i en aquest punt segurament són pocs els que estan nets de culpa — els personalismes que sovint fan molt difícil tota obra començada, fent que una publicació, a desgrat del desig dels dirigents més significats, esdevingui el portanveu d'un grup més que d'una opinió de camp més vast. Les nostres pròpies febleses, les divisions i el desesme, que és la gangrena del cos malalt, ens imposen l'obligació de superar-nos a nosaltres mateixos i fer, d'una publicació, una finestra oberta a l'expressió lliure de les idees més oposades dintre el catalanisme, perquè si aqueixa llibertat d'expressió pot arribar a ser cantelluda, a la llarga pot convertir-se en un diàleg amistós del qual se'n pot beneficiar el nostre ideal. La necessitat de mantenir la continuïtat d'una publicació política catalana és imprescindible en el moment de desorientació actual, però una publicació oberta a totes les idees i a totes les signatures, que no es limiti a defensar els interessos d'un grup determinat o una tendència determinada, sinó els alts interessos de Catalunya, amb generositat i honradesa. En aquesta mena d'empreses, tan laborioses com fàcil pot ser el primer cop de coll. La dificultat està en voler doblar el cap de les tempestes. Allavors és quan cal prosseguir el camí amb fermesa, que és la millor penyor de continuïtat i de coratge. Aqueixa publicació desitjada pot ser VEU CATALANA, si el propòsit dels seus editors és ben interpretat.

cliques rivals que entenen la política com la lluita pel poder polític» — remarca Manuel Galés —, en 1931, mancà, al Principat, el sentit de totalitat. Amb un criteri més ampli que el que aleshores presidí la selecció dels quadres dirigents i, en general, la política catalana de govern, podrien haver participat en la tasca rectora del nostre malaurat país homes de vàlua i d'experiència — demòcrates, liberals i catalanistes — que foren arraconats injustament, perquè el jacobinisme copà el sector catalanista que triomfà. Aneu a saber si les nostres institucions autonòmiques haurien pogut tenir més consistència que la que han palesat.

D'ací que gairebé tota l'acció de govern posterior patís d'aquest vici. Per efecte del desenvolupament de l'esperit de bandositat que determinà la guerra, en 1936 mancà, també, sentit de totalitat a tots els catalans — tiris i troians —.

Solament una pregona formació autènticament liberal — la qual implica humilitat alhora que personalitat, respecte alhora que convicció, comprensió alhora que enteresa, i bandeja l'afany de predomini en totes les seves gradacions — pot facilitar un esclat puixant del sentit de totalitat i fer-lo arrel·lar ben fort entre els catalans.

Sentit de totalitat no significa pas renunciar a les pròpies conviccions, ni a la prò-